

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z WOS-u

Opracowała: Katarzyna Bajek-Michaliszyn

Wrzesień 2008

Przewidywane osiągnięcia uczniów:

- **Spoleczeństwo**

Uczeń wie i rozumie:

- zna pojęcie zbiorowość społeczna, rodzina, naród, świadomość narodowa, patologia, małżeństwo, konkordat, hedonizm, utylitaryzm, empatia, etyka, negocjacja, resocjalizacja, subkultura, konglomerat, dziedzictwo kulturowe, społeczeństwo obywatelskie.
- charakteryzuje naród i tożsamość narodową
- rozumie zależności i prawidłowości życia społecznego
- charakteryzuje instytucje społeczne i ich role
- potrafi dokonać charakterystyki społeczeństwa polskiego i jego problemy
- przedstawia kulturę życia publicznego
- umie wskazać samoorganizujące się społeczeństwo
- wymienia czynniki wywołujące funkcjonowanie społeczeństwa obywatelskiego

Uczeń potrafi:

- analizować źródła
- posługiwać się różnymi źródłami informacji
- prezentować i uzasadniać własne stanowiska, poglądy

- **Polityka**

Uczeń wie i rozumie:

- zna pojęcie : ideologia, doktryna polityczna, partia polityczna, demokracja, pluralizm, veto, prawa człowieka, konstytucja, konformizm, mass media, dyktatura, feminizm, państwo, korupcja, monarchia, legislatura, system prezydentów, kanton, transformacja ustrojowa, akt prawny, preambuła, kadencja, egzekutywa, referendum, konkordat.
- charakteryzuje współczesne doktryny polityczne
- przedstawia genezę demokracji i jej rozwój
- zna fundamentalne zasady demokracji
- zna prawa i obowiązki obywatela w społeczeństwie demokratycznym
- przedstawia funkcje współczesnego państwa
- potrafi dokonać analizy transformacji ustrojowej Polsce po 1989 r.

Uczeń potrafi:

- analizować źródła
- posługiwać się różnymi źródłami informacji
- prezentować i uzasadniać własne poglądy i swoje stanowisko

• **Prawo**

Uczeń wie i rozumie:

- zna pojęcia: prawo, akt prawny, praworządność, sztuka komunikacji, inicjatywa ustawodawcza
- wylicza funkcje i zadania prawa
- charakteryzuje różne rodzaje prawa
- klasyfikuje akty prawne według rangi
- ocenia czy Polska jest państwem praworządnym
- rozdziela i omawia sposoby tworzenia się prawa
- charakteryzuje poszczególne rodzaje kar w Polsce
- nazywa dokumenty, które uznaje prawa człowieka
- omawia organizacje pozarządowe ochrony praw człowieka
- ocenia czy w Polsce są przestrzegane prawa dziecka i ucznia.

Uczeń potrafi:

- analizować źródła
- posługiwać się różnymi źródłami informacji
- prezentować i uzasadniać własne stanowisko i poglądy

• **Polska, Europa, Świat**

Uczeń wie i rozumie:

- zna pojęcia: polityka zagraniczna, stosunki międzynarodowe, racja stanu, integracja, akredytacja, integracja, NATO, państwa Osi, Polonia, ład międzynarodowy, terroryzm, technologia informacyjna, dziura ozonowa, demografia, analfabetyzm, degradacja, globalizacja.
- wymienia instytucje odpowiedzialne za prowadzenie polityki polskiej
- opisuje genezę procesów integracyjnych w Europie
- wymienia różne organy Unii Europejskiej
- wymienia wymagania, którym powinny sprostać państwa kandydujące do Unii
- charakteryzuje drogę Polski do Unii
- analizuje korzyści i obawy wynikające z członkostwa Polski w Unii Europejskiej
- omawia genezę i skutki powstania NATO
- przedstawia i ocenia proces przystąpienia Polski do NATO
- określa przyczyny współczesnych konfliktów zbrojnych
- porównuje różne rodzaje terroryzmu na świecie i podaje przykłady
- wymienia instytucje czuwające nad bezpieczeństwem międzynarodowym
- ocenia skuteczność misji politycznej ONZ i NATO
- rozdziela i omawia najpoważniejsze problemy współczesnego świata, np. postęp techniczno-naukowy
- ocenia postawy moralne wynikające z rozwoju cywilizacyjnego
- ocenia proces globalizacji
- zna kilka politycznych postaci, które wyniosły wpływ na otaczającą nas rzeczywistość

Uczeń potrafi:

- analizować źródła
- posługiwać się różnymi źródłami informacji
- prezentować i uzasadniać własne stanowisko i poglądy.